Drie varianten voor nieuwe werkplekken
15 januari 2020

Burgemeester,
We schetsen hier drie varianten van nieuwe vormen van werkplekken, aan de hand waarvan de discussie in Cie AZ kan worden gevoerd:

A. *Hof met raamprostitutie (niet zichtbaar vanaf openbare weg)*
B. *Prostitutiehotel (werkplekken met uitsluitend klantenwerving via internet)*
C. *Erotisch centrum (inpandige raamprostitutie, prostitutiehotel, seksclub, erotisch vermaak en niet-erotische functies)*

Bij elke variant worden suggesties voor mogelijke locaties gegeven. Deze drie varianten worden met elkaar vergeleken aan de hand van een aantal criteria. Aan het einde presenteren we de belangrijkste dilemma's ter bespreking maandag of in de commissie AZ.
Bij de varianten staat niet de haalbaarheid, maar de wenselijkheid van de drie verschillende vormen centraal.[1]

Advies: in de brief wordt optie C als voorkeursrichting vermeld. Als de Raad zich daar ook in kan vinden, dan zal die voorkeursrichting verder worden uitgewerkt (conform de vervolgstappen genoemd in brief: verder onderzoek, businesscase etc).

U treft hierna achtereenvolgens
- de randvoorwaarden
- de niet variabele factoren
- de toetsingscriteria waarop de varianten beoordeeld worden
- omschrijving + impressie van respectievelijk optie A, B en C
- scoretabel: beoordeling van de drie opties adhv de toetsingscriteria
- dilemma's

<u>Randvoorwaarden</u>
- Goede bereikbaarheid locatie
  Om aantrekkelijk te kunnen zijn voor zowel klanten als sekswerkers moet de locatie goed bereikbaar zijn, in ieder geval met OV, mogelijk ook met auto. Ook voor de veiligheid van sekswerkers die (mogelijk) na hun werk met geld op zak moeten reizen is bereikbaarheid van belang. Voor mogelijke overloop van bezoekers die nu naar de Wallen gaan is een niet te afgelegen locatie van belang.
- Hoge kwaliteit werkplekken met redelijke huurprijzen.
  Kwaliteit van de werkplekken staat voorop: deze plekken moeten aangenaam zijn om te werken en te verblijven en ook goed schoon te houden. Hoge huurprijzen kunnen een drempel vormen voor sekswerkers en mogelijk ook voor klanten aangezien dit de prijs voor de dienstverlening kan beïnvloeden.
- //weg// Investeren in langjarig contact met sekswerkers (= randvoorwaarde complementair aan 'vindbaarheid/zichtbaarheid'[2])
  //deze blijft lastig, waarom geen 'voldoende controles' of 'aanwezigheid voorlichtingsmateriaal'?//

[1] Of een variant haalbaar is, hangt af van vele en diverse factoren. Denk aan locatie, de eigendom van de grond, de (ver)bouwkosten, de aantrekkelijkheid voor ondernemers om te investeren. Dit kan nu nog niet beoordeeld worden.
[2] De drieslag 'Vindbaarheid, zichtbaarheid, investeren in langjarig contact' zijn volgens alle ketenpartners de essentie voor aanpak misstanden en mensenhandel en verbeteren werkomstandigheden sekswerkers

Variabele factor

De variabele factor bij varianten A, B en C is *de vorm* van prostitutie.

Na analyse[3] van de behoeften vanuit de branche (sekswerkers, klanten en ondernemers in de seksbranche[4]), de impact op de openbare ruimte (belangen omwonenden/andere ondernemers) is het logisch de discussie te voeren aan de hand van deze drie vormen van prostitutie.

Niet-variabele factoren[5]

Bij opties A, B en C zijn de volgende factoren gelijk:

- 100 werkplekken (er is een kritische massa nodig[2])//aanname om mee te werken//
- 'Klassiek exploitatiemodel' met meerdere exploitanten om monopolypositie te voorkomen.
- De gemeente faciliteert door het nemen van initiatief en selectie ontwikkelaar/exploitant, indien nodig via reguliere verhuur van grond/gebouw, en controleert via regulier handhaving en toezicht vanuit de vergunning. //WEG: niet meepakken nu//

Beoordelingscriteria :

a. Vindbaarheid/ zichtbaarheid sekswerkers (ook relatie met sociale controle// sw) [3] //mnoot 2 verplaatsne
b. Overlast op nieuwe locatie
   b1. aankomst/vertrek
   b2. verblijf (rondhangen)
c. Aantrekkelijkheid voor sekswerkers
   c1. vrouwen/mannen/trans/cis
   c2. aantrekkelijk voor raamsekswerker/niet-raamsekswerker
d. Aantrekkelijkheid voor klanten
e. Invloed op drukte op Wallen
f. Bejegening sekswerkers

Toelichting bij de beoordelingscriteria

Beoordelingscriteria a t/m f zijn allemaal gerelateerd aan de drie uitgangspunten bij de scenario's.

1. Waarborgen van mensenrechten
   - Emancipatie: keuzevrijheid en zelfstandigheid (binnen de vergunde branche of om uit de branche te stappen);
   - Gelijke en waardige behandeling zonder onderscheid naar afkomst, gender, geaardheid en beroep;
   - Veiligheid en bescherming (toegang tot zorg en hulp, handhaving/toezicht);
   - Goede en menswaardige werkomstandigheden.
2. Voorkomen en bestrijden van ondermijnende activiteiten in de raamprostitutie
   - Tegengaan van mensenhandel (seksuele/arbeidsuitbuiting);
   - Tegengaan van witwassen/fraude.

Criteria a, c, d en f vallen onder uitgangspunt 1 en 2.

3. Voorkomen en bestrijden van overlast voor bewoners en andere ondernemers

---

[3] Zie bijlage deel 1.

[4] Voor het slagen van een alternatieve werkplek is van belang dat de verschillende soorten sekswerkers er willen werken; in het kader van uitgangspunt 1 'positie sekswerkers' is ook van belang rekening te houden met de zeer kwetsbare sekswerkers zoals mannelijke en transgenders

[5] Zie onderbouwing in bijlage deel 1.

[2] Zie onderbouwing in bijlage deel 1.

[3] In het algemeen geldt dat werkvormen anders dan klassieke open gordijnen raamprostitutie, lager scoren qua vindbaarheid en zichtbaarheid en contact, o.a. vanwege de privacyregelgeving, zie uitleg over privacyregels/ Wrs in bijlage 3. Dat is betrokken in de scoretabel.

- Aanvaardbare drukte;
- Normaal/respectvol gedrag van bezoekers;
- Voorzieningen die aansluiten bij woon- en werkomgeving;
- Schone openbare ruimte.

Criteria b en e vallen onder uitgangspunt 3.

A Hof met raamprostitutie

De ramen liggen op de begane grond aan een groot, ruim opgezet hof. Amsterdam laat zien dat sekswerk een normaal beroep is door de nieuwe werkplekken in te bedden in het centrale stedelijke weefsel. Het raamprostitutiegebied ligt buiten de binnenstad, maar nog wel duidelijk in het stedelijk gebied. Het is geen gebied weggestopt op een industrieterrein, maar ook geen uitgaanscentrum.
Het hof is afgesloten: je kunt alleen naar binnen via een poortje waarbij entree betaald moet worden. De ramen zijn niet zichtbaar vanaf de openbare weg. Hierdoor heeft het gebied enerzijds minder aantrekkingskracht op bezoekers die slechts komen om te kijken en (mogelijk) sekswerkers niet respectvol bejegenen. Anderzijds is de impact op het omliggende gebied hierdoor relatief beperkt.
Het gebied heeft meerdere functies en is ontworpen met het oog op overzicht, bezoekers ervaren een ruimtelijk gevoel en er is veel aantrekkelijk groen. Door het ontwerp en het beheer van de openbare ruimte én van de binnenruimte wordt een norm gesteld waar mensen zich onbewust aan conformeren, criminaliteit en overlast worden op deze manier (deels) voorkomen.
De raambordelen zijn gesitueerd op de begane grond en zij grenzen direct aan het hof dat schoon en goed onderhouden is. Alle ramen hebben een uniforme uitstraling met hoge kwaliteit. De rooilijn van de plint is zonder onderbrekingen waardoor de buitenruimte overzichtelijk en voorspelbaar is. Boven de ramen liggen andere functies als kantoren van kleine bedrijven, ateliers en kleinschalige horeca.
In dit gebied werken sekswerkers met trots, onder andere vanwege de ruime werkkamers met alle nodige voorzieningen en ook door het hoge segment klanten dat het gebied aantrekt.
Doordat er een toegangspoort is, wordt toezicht en handhaving gefaciliteerd. Ook is crowd control mogelijk.

//bijvoorbeeld//
Er zijn verschillende *locaties* in de stad mogelijk:

- De Zuidas is goed bereikbaar en hier zijn de ramen goed te combineren met andere functies waardoor een levendig gebied ontstaat dat 24/7 in gebruik is.
- Het Marineterrein ligt centraal, er zijn geen bewoners op het terrein en de ‘loop’ van de Wallen kan op hier goed naartoe geleid worden.
- Een tunnel naast een toekomstige voetgangerstunnel onder het IJ van CS naar Overhoeks is zeer centraal gelegen en de raambordelen zorgen samen met andere functies voor verlevendiging.

B Prostitutiehotel

Dit hotel is exclusief ingericht voor sekswerk. De werving van klanten gebeurt uitsluitend via internet. Klanten komen hier doelgericht, de ‘kijktoerist’ heeft hier niets te zoeken.
Het hotel is zeer ruimtelijk ingericht, met heldere zichtlijnen en kwalitatief hoogwaardig interieur. Openheid staat centraal: er zijn geen smalle, donkere, doodlopende gangen. Op de begane grond komen alle ruimten uit op een vierkante, ruime binnenplaats. Op de verdiepingen komen de kamerdeuren uit op een galerij met transparant hek met uitzicht op deze binnenplaats. Boven de binnenplaats is een glazen dak dat veel daglicht binnen laat en ’s avonds is er heldere, gelijkmatige verlichting. De kamers zelf zijn ruim en licht door de ramen aan de buitenkant van het gebouw. Op de begane grond zorgt een kleine bistro voor enige levendigheid.

Daar is ook een huiskamer voor sekswerkers, en ruimte waar vanuit desgewenst ketenpartners politie en zorgpartners (GGD, P&G, vertrouwenspersoon) kunnen werken.
Onopvallend zijn beheerders en security aanwezig die kunnen reageren op een alarm via de noodknoppen die op alle kamers aanwezig zijn.
Via een digitaal systeem loggen sekswerkers in en doen zij betalingen voor de kamerhuur. De exploitant heeft toegang voor het ophalen van zijn bedrijfsgegevens en controleurs van gemeente of politie kunnen op elk moment zien wie er in het gebouw aan het werk zijn. Hierdoor zijn de sekswerkers gezien de omstandigheden zo goed mogelijk vindbaar en zichtbaar.

Het prostitutiehotel kan op verschillende *locaties* in de stad gerealiseerd worden. Een logische optie is de binnenstad, maar wel buiten de Wallen aangezien het hotel een aanloop van sekswerkers en klanten heeft. De te verwachten overlast is beperkt aangezien er geen reden tot verblijf in de openbare ruimte rond het hotel is.

- //Zuidas: goed bereikbaar
- Overhoeks

C Erotisch centrum
In het erotisch centrum wordt in ieders wensen voorzien: het is een combinatie tussen een prostitutiehotel (50 werkplekken voor werving via internet), een raambordeel (50 werkplekken, inpandig: niet aan openbare weg), een seksclub, een sekstheater en ook zijn er niet-seksgerelateerde functies zoals horeca, een beautysalon, een kapper, een zonnestudio, een huiskamer voor sekswerkers en een B&B voor sekswerkers of klanten die van ver komen.
Het centrum biedt mogelijkheden voor verschillende typen sekswerkers en verschillende type klanten. De functies zijn verdeeld over vijf verdiepingen: op de bovenste verdieping komen sekswerkers en klanten die niet uit zijn op prostitutie aan hun trekken met het erotisch entertainment. Daar is een seksclub en een restaurant met een weids uitzicht. Op de begane grond zitten de meer laagdrempelige functies als de beautysalon en de zonnestudio en op de tussenliggende verdiepingen zijn gescheiden delen ingericht voor vrouwelijke, mannelijke en trans-sekswerkers.
Ook deze variant is ontworpen met transparantie als uitgangspunt. Geen smalle, slecht verlichte gangen, maar grote open ruimten met veel glas zorgen voor een goede oriëntatie en overzicht.

Het erotisch centrum heeft vanwege het naar binnen gerichte karakter beperkte impact op de openbare ruimte rondom het gebouw. Wel is er drukte door komst en vertrek van de vele bezoekers.

Locaties: verschillende locaties komen in aanmerking:

- Leegstaande gemeentewerven
- Marineterrein
- Zuidas
- Tunnel onder het IJ

Dilemma's/vragen ter bespreking met bm
Mbt de 3 uitgangspunten

- Met name gericht op ontlasten Wallen? (zo ja: dan heeft prostitutiehotel geen kans en moeten we ramen creëren)
- Gelet op uitgangspunt 1 ligt voor de hand om ook te richten op het bieden van kansen aan de meer kwetsbare typen sekswerkers, en het verleiden van sekswerkers om uit de onvergunde branche over te stappen // nieuwe instappers kunnen wel worden verleid?//

Mbt de markt

- Je wil pas ingrijpen op de Wallen als het alternatief goed loopt. Maar risico is dan dat we in de overgangsfase //Pierre: buitenlands// de aanbodgestuurde markt vergroten met het alternatief. Maw: het alternatief 'doet' niks met de Wallen, mede gezien de verwachte toename van het aantal toeristen.
- In Den Haag willen ze raamexploitanten verplaatsen naar een nieuwe locatie. Is dat iets wat Amsterdam zou willen? NB niet elke exploitant staat even goed bekend.

Mbt de brief

- Gaan we specifieke locaties in de brief noemen? Advies is om voorbeelden van locaties niet in de brief te vermelden maar dan eerder mondeling in Cie AZ te noemen. In brief noemen van locaties geeft risico op onrust bij omwonenden en bv in verhoudingen met belanghebbenden etc. Dat kan ook het proces hierna bemoeilijken.

Realistische planning tot zomer
Realistische planning brief